

ESTIUS A L'EBRE

Una mostra de la narrativa ebreca que aplega la visió de 21 autors

La recent editorial Aeditors, dirigida per Àlex Ferrer, amb seu al Perelló (Baix Ebre), va promoure l'hivern passat la iniciativa d'una obra col·lectiva per conjuminar vint-i-una visions de sentir l'Ebre en temps de la calor. Una nòmina d'autors novells i no tan novells van aportar les seves reeixides contribucions i l'estiu passat se celebrava amb molta il·lusió l'aparició d'aquest llibre: *Dora S. Farnós, Albert Guiu, Laura Mur, Josep Igual, Glòria Fandos, Sílvia Favià, Jesús M. Tibau, Emigdi Subirats, Jordi Andreu, M. Josep Margalef, Valer Gisbert, Núria Menasanch, Josep Meseguer, Ramon Àngel Garcia, Eva Queralt, Cinta Arasa, Xavier Garcia, Rafel Duran, Judit Ortiz, Vicent Sanz, Josepa Vilurbina.*

D'orígens diversos, els autors teixeixen al voltant de l'Ebre i els poblets riberencs una madeixa de trames que van des dels records més dolços de la infantesa, o temptadors de l'adolescència, a la vivència d'amors fatídics que se serveixen de l'escenari fluvial per a invocar la mort com a final dels seus sufriments. Les narracions recosides sota el lema estival recorren mil sensacions, algunes simples i, a la vegada versàtils, el gust d'una mossegada de préssec o d'un cafè compartit entre llavi i llavi. Fruïta, xaforç i abundància resclosida durant anys en un Ebre que no parlava: *formigueig* per a algun autor. Símbols antics i moderns que es barregen entre les hortes, les mosques, la vida rústica dels carrers i "la bicicleta", utilitzada tant per vells com per joves: per les dones amb les faldetes llargues tornant del tros, polsoses. No endebades, alguns autors intitulen els seus relats com *L'estiu dels fruits, Un riu d'històries, La biografia de l'Ebre, Cafè del temps, L'olor d'estiu* o *Sobra una bicicleta...*

Algun autor o autora com Laura Mur ha preferit fixar en la seva història el paper humà i social de personatges humils que en el seu entorn arribaren a ser emblemàtics com el cas del "Barqueret" sobrenom amb què es coneixia Josep Sabaté. Un home que va arribar a enfrontar-se al seu pare que volia que fos forner i ell va manifestar una vocació primerenca per treballar al pas de barca: "*Carros, carretons, rucs, mules, persones amb fardells anaven entrant a la barca i la feien baixar fins que semblava que l'aigua del riu també hi entraria.*

S'anaven col·locant al lloc que els deia ell [...] No era solament la feina d'encabir persones, animals i càrregues. Barqueret sabia quanta aigua baixava pel riu, com estava la pesca, les zones bones de bany a l'estiu, els punts de pesca, els llocs perillosos."

Amb afany de fornir el relat amb la força de la realitat, alguns autors han optat per l'experiència personal. Cinc minuts *Travessant l'Ebre per Ascó* han estat la síntesi d'un llarg recorregut vital per a Xavier Garcia: " *l'humil però eficaç passatge de riba a riba, amb el seu barquer guiant el timó sota uns canyissos que progien el sol, i amb un càntir d'aigua fresca ben a prop [...] Aquell petit camí d'aigua, aquells cinc minuts escassos fendint la gran rambla fluvial, m'ha acompanyat sempre en el camí de la vida [...] travessant l'Ebre per Ascó, on devia descobrir algunes coses d'aquesta densa, mòbil i fugaç dansa de la realitat."*

Molta diversitat i riquesa, en aquest llibre s'acompleix allò de "entre tots ho fem tot". Maria-Josep Margalef amb *Koré* incrementa els mil sabors de l'aigua amb l'ingredient feminista i mític: la dona, la terra, la mar: " *L'estiu era una brasa encesa de sol i d'or desfets en l'arena mil·lenària i ella era l'herba tendra amb què la primavera renaix cada estació. Koré, Persèfone, Proserpina, totes eren la jove..."*

Sempre són bones notícies sentir parlar de llibres publicats com neonats que donen alè a la pervivència literària d'una llengua. Encara ho són més si aquestes notícies arriben ventejades des del sud, d'on feia molts anys que no se'n parlava o se'n parlava poc. És bonic tenir la certesa que d'aquesta flota de narradors, n'hi haurà més d'un que continuarà el *camí de sirga* encetat per Sebastià Juan Arbó i el mateix Jesús Moncada. Des d'aquí, enhorabona!

CINTA MULET

Publicat al diari *El Punt* el 24 de desembre de 2007